

sion paa Grundlag af Lovens § 3 udskev; at af denne Kommission, hvori 27 Medlemmer havde Sæde under min Forgængers eget Forsæde, blandt andre ogsaa ifølge Lovens Bud, begge Rigsdagens Formænd og mange andre, som de Herrer ville se af den Fortegnelse, som ledsagede det oprindelige i Folketinget fremsatte Forslag til Beslutning, tilkendtes enstemmigt det her foreliggende Projekt 1ste Præmie — denne tilkendtes tillige to andre, det ene, Arkitekt Clemmensens, enstemmigt, det andet, Arkitekt Nyrops, med alle Stemmer mod 1 —; fremdeles, at dette Projekt derefter, i Henhold til Kommissionens enstemmige Henstilling til mig om af de to Alternativer, som Lovens § 3 aabnede for mig, at vælge det at lade et eller flere af de præmierede Projekter nærmere udarbejde, har været Genstand for en saadan nærmere Udarbejdelse. Efter Samraad med de 5 Arkitekter i Kommissionen og dennes Formand begrænsede jeg min Opgave i saa Henseende til de 3 Projekter, man havde tilkendt 1ste Præmie. Alle disse 3 Projekter undergik saa en nærmere Udarbejdelse i Fjor Sommer, og ved Fristens Udløb i Oktober bleve de mig da forelagte. Om den Skikkelse, hvori det her foreliggende Projekt, efter at have gennemgaaet denne nærmere Udarbejdelse, forelaa, udtalte alle de 5 Arkitekter, som jeg igen havde kaldet til Samraad om den Ting, selv de 4, som i øvrigt principielt intet vilde have med Sagen at gøre, fordi de holdt paa, at Rigsdagen burde have sit eget Hus, at Projektet ved denne nærmere Udarbejdelse var blevet betydeligt forbedret, hvad det Indre angik — dertil begrænsede de 4 sig. Lad mig blot tilføje, inden jeg forlader det Samraad, hvor disse sidste Ytringer fremkom, at det blev Resultatet af denne min Forhandling dels med de Herrer Arkitekter dels med Repræsentanterne for de Institutioner, der skulde bruge det genopførte Slot, at *Fler-tallet* af dem, der bleve tilbage, da de 4 Arkitekter havde trukket sig ud af Raadslagningen, udtalte sig for det her foreliggende Projekt. — Saa er Projektet igen under Behandlingen i Folketinget undergaaet visse Ændringer, Ændringer, som jeg anser for Forbedringer, og som det fra alle Sider, tror jeg at turde sige, i Folketinget blev anerkendt var Forbedringer; ganske vist for nogles Vedkommende ikke tilstrækkelige til, at de derfor kunde tage Projektet, men det bestredes ikke fra nogen Side, at det var Forbedringer, de være nu af større eller mindre Vægt.

Skildre Projektet, som det efter disse forskellige Bearbejdelser foreligger, behøver jeg jo ikke. Jeg forudsætter, at det er de Herrer bekendt, baade i sin oprindelige og i sin ændrede Form. Maa jeg kun dvæle ved 2 Ting. Hvad for det første angaar Fordelingen af Pladsen mellem de 3 Institutioner, da sker den jo ifølge Projektet, kort udtrykt, saaledes, at Rigsdagen faar den sydlige Halvdel af Slottet, Kongen og Højesteret den nordlige. Det er ikke efter en matematisk Linie; at denne Deling foregaar, hvilket heller ikke vilde være at tilvejebringe Ligestilling mellem Rigsdag og Kongemagt, som man jo har talt en Del om. Thi hvis man drog den matematiske Midtlinie og sagde: Til venstre bor Rigsdagen, til højre bor Kongen og Højesteret, — saa vilde jo Kongemagten faa mindre end Rigsdagen, da den tillige skulde rumme Højesteret indenfor sine Mure. Det Skaar, der er gjort ind i Rigsdagens Halvdel, bestaar imidlertid kun deri, at Tronsalen ovenover Hovedporten med tilhørende Balkon og nødvendige Sideværelser er bevaret paa den Plads, hvor den ogsaa i det første Projekt var lagt. Jeg tillægger dette reel Betydning. Jeg mener, det var Synd at give Slip paa den Plads for denne Sal med den Balkon, som ligger udenfor. Endvidere skal jeg kun betone, at Projektet, som det nu foreligger, fordeler de 4 Hovedsale, som i øvrigt — jeg bortser altsaa fra Tronsalen — skulle rummes indenfor Slottet, paa den efter min Mening smukkeste og hensigtsmæssigste Maade, smukkeste ikke blot af arkitektoniske, men ogsaa af symbolske Hensyn, idet det lægger Folketings- og Landstingssalene i hver sin Ende af Sydfløjen, Riddersalen og Højesteretssalen i hver sin Ende af Nordfløjen. Det er altsaa dette Projekt, som Forslaget gaar ud paa at fastslaa, og som jeg anbefaler til velvillig Modtagelse i Landstinget.

Naar man skal afgøre for sig selv og dem, man staar til Ansvar for, hvorvidt et saadant Projekt nu er forsvarligt, erkender jeg, at der i saa Henseende maa tages dels arkitektoniske, dels praktiske Hensyn, men ogsaa Hensyn til, hvor vidt der er givet hver af de tre Institutioner, hvad de, naar Hensyn tages til deres Værdighed og deres Opgaver, med Rette kunne kræve, et Hensyn, som man maaske for Kortheds Skyld kan kalde Værdigheds- eller Etikettehensynet.

Hvad angaar de *arkitektoniske* Hensyn, skal jeg, for saa vidt de kunne henføres under det, der maa kaldes en Smagssag,